

De kern van mediation

DOOR MARC SIMON THOMAS

Vorig jaar verscheen het boek *Terug naar de kern. De logica van mediation* van Pauline Houweling. Dit handzame en praktische boek gaat over mediation als een methodiek. Het beoogt te laten zien waarom een mediator volgens bepaalde regels te werk gaat. De kern van deze methodiek is conflictbegeleiding met respect voor het zelfoplossend vermogen van betrokkenen. Het gedrag van de mediator bij conflictbegeleiding tijdens mediationssessies is daar een logisch uitvloeisel van, volgens de auteur. Het boek is geschreven vanuit het perspectief van de mediator, maar is ook bruikbaar voor managers, HR-adviseurs, bedrijfsartsen, directies, coaches en vertrouwenspersonen.

Het boek bevat een kort eerste hoofdstuk en daarna vijf langere hoofdstukken met elk een vaste indeling. Ieder van deze vijf hoofdstukken kent een eigen thema en van daaruit wordt telkens de focus gelegd op respectievelijk de deelnemers, de mediator en de context. De voornaamste boodschap is steeds: benut het zelfoplossend vermogen van mensen. Waarbij vervolgens de vraag wordt gesteld: wat kunnen mensen zelf en waar vragen ze hulp? Oftewel, als conflictbegeleider heb je telkens de keuze tussen enerzijds de zeggenschap zoveel mogelijk bij de betrokkenen laten, of anderzijds ingrijpen van bovenaf. Pauline Houweling beoogt de lezer daarbij te laten zien dat mediation meer is dan het toepassen van vaardigheden, theorie of technieken alleen. Zij doet dat onder meer door in de vijf kernhoofdstukken praktijkvoorbeelden te geven en de lezer oefeningen aan te reiken. De uitoefening van mediation, is haar boodschap, vraagt om een meer oorspronkelijke manier van omgaan met mensen in een conflict. Het gaat erom dat je als conflictbegeleider om kunt gaan met wat er gebeurt en vervolgens, soms intuïtief, het zelfoplossend vermogen van de betrokkenen aanspreekt.

Het eerste hoofdstuk bestaat voornamelijk uit een puntsgewijze weergave van hoe een conflict ontstaat en zich ontwikkelt en wat dat vervolgens voor implicaties heeft voor de start van de mediation. Het tweede hoofdstuk gaat over de

Terug naar de kern. De logica van mediation

Auteur: Pauline C. Houweling de Bruin
Uitgever: Boekengilde
Jaar van uitgave: 2020
Prijs: € 21,95 (paperback), ook verkrijgbaar als luisterboek

rol van de mediator. In het kort: het onderzoeken van de eisen, standpunten, verwijten en wensen van de betrokkenen om zo op de onderliggende belangen en behoeften uit te komen. Bij het blootleggen van de 'waaromvraag' mag/kan je als mediator een eigen stijl hanteren. In het derde hoofdstuk komt de context van een conflict aan bod. Hierbij gaat

Het laatste hoofdstuk gaat het meest diep in op wat een mediator eigenlijk doet: scherp letten op de interactie tussen betrokkenen en interveniëren waar nodig

het niet zozeer om wat er rondom het conflict gebeurt of is gebeurd, maar om wat er tijdens de mediationssessies aan gedrag valt waar te nemen. Conflictgedrag wordt aan de hand van de escalatieladder van Glasl uitgelegd en hoe daar als conflictbegeleider mee om te gaan aan de hand van een – deels door Pauline Houweling zelf ontworpen – communicatiepiramide.

Hoofdstuk vier, over de methodische aanpak, kan worden gezien als de kern van het boek. Het is dan ook meteen het langste hoofdstuk. In dit hoofdstuk worden op heldere wijze de verschillende stappen besproken in de aanpak van problemen. Ook komt de rol van de mediator bij de invulling van het mediationstraject ruim aan de

Marc Simon Thomas

is redactielid van dit tijdschrift.

orde. Het vijfde hoofdstuk gaat over macht en onmacht en dat de beleving hiervan door de betrokkenen het conflict in stand kan houden. De rol voor de mediator is toch vooral het creëren van veiligheid. Het zesde en laatste hoofdstuk gaat het meest diep in op wat een mediator eigenlijk doet: scherp letten op de interactie tussen betrokkenen en interveniëren waar nodig. Waarbij dan vervolgens vooral gekeken wordt naar de effecten van de interventie op die interactie. Het gaat er tenslotte om, en dat is ook de boodschap in het korte slothoofdstuk, om de balans te vinden tussen bemiddelen en het afblijven van de zelfstandigheid van de deelnemers.

'De kern van mediation' zou wellicht een toepasselijkere titel voor het boek zijn geweest

Het boek is, zoals gezegd, bedoeld voor mediators en andere professionals die mensen begeleiden in lastige situaties. De titel, 'terug naar de kern', suggereert allereerst dat er een kern van mediation bestaat en dat men daarvan af gedreven zou zijn. Ik vind het boek op dat laatste punt niet geheel overtui-

gend. Duidelijk is dat Houweling laat zien dat mediation meer is dan het toepassen van vaardigheden, theorie of technieken alleen. De kern zit volgens haar in het blootleggen van het oplossend vermogen van betrokkenen zelf. Maar waar we dan 'naar terug' zouden moeten gaan, ik weet het niet. Of is het de angst van de auteur voor de huidige 'tijden van juridisering van het vak mediation', zoals de achterflap de lezer waarschuwt? Als dat al zo is, dan blijkt dat niet uit het boek zelf. 'De kern van mediation' zou wellicht een toepasselijkere titel voor het boek zijn geweest.

Het boek is duidelijk gestructureerd en is door de vele concrete voorbeelden, oefeningen en aparte tekstkadertjes een uiterst praktisch boek. De heldere stijl en praktijkgerichte tips geven duidelijke handvatten voor conflictbegeleiders die mensen verder willen helpen in het oplossen van hun conflict. De vraag is wel of dit boek, wat eigenlijk een handleiding is voor het begeleiden bij conflicten, ook toegevoegde waarde heeft voor een meer ervaren mediator. Mij lijkt dat de beschreven inzichten over het zelfoplossend vermogen van partijen voor hen evident zullen zijn. Voor andere, wellicht minder ervaren professionals in conflictbegeleiding is dit boek zeker een aanrader. En als je geen zin hebt om te lezen, dan is het luisterboek een zeer aanbevelingswaardig alternatief. ■